

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет іноземних мов

(назва факультету/навчально-наукового інституту)

Кафедра _____ **англійської мови**

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету іноземних мов

проф. Ірина ОСОВСЬКА

“10” червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Педагогічна практика

_____ (назва навчальної дисципліни)

Обов'язкова

_____ (вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма _____ **Англійська мова і література та друга іноземна мова**

(назва програми)

Спеціальність _____ **035 Філологія**

(вказати: код, назва)

Галузь знань _____ **03 Гуманітарні науки**

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти _____ **перший (бакалаврський)**

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

факультет іноземних мов

_____ (назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання _____ **українська, англійська**

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

Чернівці 2024 рік

Наскрізна програма з педагогічної практики для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, за спеціальністю 014 «Середня освіта»

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)
к.ф.н., доц. Бешлей О.В., к.п.н., доц. Шибя А.В., к.ф.н., асист. Батринчук З.Р.,
асист. Москаль Т.Д.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри англійської мови ЧНУ

Протокол № 6 від “_7_”__червня_2024_року

Завідувач кафедри (Єсипенко Н. Г.)

Схвалено методичною радою факультету іноземних мов ЧНУ

Протокол № 6 від “_10_”__червня__2024_року

Голова метод. ради факультету (Беженар І. В.)

_____, 2024 рік

1. Анотація педагогічної практики з основної іноземної мови.

Невід'ємною складовою частиною підготовки студента до роботи в середній чи вищій школі є педагогічна практика. Вона здійснюється на ґрунтовній теоретичній основі, що закладена в процесі вивчення всіх предметів теоретичного курсу – педагогіки, психології, методики викладання іноземних мов. Педагогічна практика спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, формування та розвиток у студентів професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретної професійної ситуації, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддям праці в галузі їхньої майбутньої спеціальності (англійська мова і література), визначених освітньо-кваліфікаційною характеристикою підготовки фахівців відповідного напрямку (035 Філологія). Педагогічна практика є обов'язковою складовою при одержанні потрібного достатнього обсягу практичних умінь і знань відповідно до ОКР бакалавр.

2. Мета практики: Метою педагогічної практики на факультеті іноземних мов є оволодіння студентами сучасними методами, принципами та засобами навчання іноземних мов, формування у них на базі психолого-педагогічних і фахових знань професійних умінь та навичок для здійснення навчально-виховного процесу з іноземної мови в закладах освіти, а також самостійно вирішувати типові професійні завдання, передбачені вимогами освітньо-кваліфікаційного рівня учителя/викладача іноземних мов; застосування та продукування нових знань для вирішення проблемних педагогічних і науково-дослідних завдань в галузі навчання іноземних мов у вищій школі.

3. Завдання:

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 1. Усвідомлення структури педагогічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання традиційних і новітніх теорій, напрямків, методів і технологій в галузях педагогіки, психології та методики навчання іноземних мов.

ФК 4. Розуміння основних цілей і завдань освітнього процесу та специфіки діяльності вчителя ІМ у закладах ЗСО.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 10. Здатність планувати, організовувати та проводити уроки та навчальні курси з основної і другої іноземної мови та англійської літератури, а також оцінювати навчальні досягнення учнів.

ФК 13. Здатність керувати власним професійним розвитком у сфері вивчення та навчання іноземних мов.

4. Пререквізити. Дисципліни, які підвищують ефективність засвоєння курсу: Основна іноземна мова, Педагогіка з основами педагогічної майстерності, Методика навчання іноземної мови та літератури у ЗЗО.

Постреквізити: підготовка до державного іспиту зі спеціальності

5. Результати навчання:

ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПР.3 Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПР 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення типових задач і проблем професійної діяльності.

ПР 7. Розуміти основні проблеми освіти та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПР 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію англійської мови і літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПР 13. Використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПР 14. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної освітньої спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПР 15. Планувати, організувати та здійснювати освітній процес з урахуванням психологічних і фізіологічних особливостей учнів, їхніх потреб та інтересів, а також специфіки навчального предмету.

ПР 16. Володіти методикою проведення навчальних занять у ЗЗСО; використовувати різноманітні ефективні форми, прийоми й методи навчання; аналізувати результати засвоєння учнями навчального матеріалу з предмету; оцінювати знання, уміння та навички у системі відповідної шкали оцінювання.

ПР 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти реального освітнього процесу та використовувати їх для планування, організації та реалізації прикладного мікродослідження з основної та другої іноземних мов; презентувати його результати.

ПР 19. Критично оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність; будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

Уточнені результати навчання:

- Здатність планувати та проводити уроки іноземної (англійської) мови для учнів початкової і середньої школи
- Здатність планувати і проводити позакласні заходи з іноземної мови
- Здатність планувати і проводити позакласні виховні заходи
- Здатність аналізувати власні уроки та уроки, проведені вчителями-наставниками і колегами

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Педагогічна практика										
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин				Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	Пасивна практика	Активна практика	Виховна робота	Підготовка до оцінювання	
Денна	4	8	3	90	3	32	50	4	4	іспит

Заочна	4	8	3	90	3	32	50	4	4	іспит
---------------	---	---	---	----	---	----	----	---	---	-------

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Педагогічна Практика												
	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1 (Пасивна практика)													
Підготовчий етап													
1.1. Організаційні збори на кафедрі.	2	2					2	2					
1.2. Знайомство з організаційним устроєм школи.	2					2	2					2	
1.3. Знайомство з педагогічним колективом школи.	2					2	2					2	
1.4. Знайомство з учнями груп, де буде проходити практика.	2					2	2					2	
1.5. Відвідання та аналіз 20 уроків із різних дисциплін та уроків учителів–керівників педпрактики.	20		20				20		20				
1.6. Складання календарно-тематичного плану.	2					2	2					2	
1.7. Складання плану виховної роботи.	2					2	2					2	
Усього за ЗМ1	32	2	20			10	32	2	20			10	
Змістовий модуль 2 (Активна практика)													
Організаційно-діяльнісний етап	44					44	44					44	
– 1 заліковий урок;	2		2				2		2				
– 1 відкритий урок;	2		2				2		2				
–аналіз уроків, проведених студентами-колегами.	2					2	2					2	
Усього за ЗМ2	50		4			46	50		4			46	
Змістовий модуль 3 (Виховна робота)													
Виховна робота													
Тема 3. Сценарій виховного заходу	4					4	4					4	
Усього за ЗМ3	4					4	4					4	
Модуль-контроль													
Підготовка звітної документації.	2					2	2					2	
Захист педагогічної практики.	2	2					2	2					

Усього за МК	4	2			2	4	2				2
Разом за змістовими модулями	90	4	24		62	90	4	24			62

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Методи:

- Метод проектів: Створення і реалізація студентами проектів, які включають в себе використання англійської мови.
- Круглий стіл: Обговорення теми великою групою, кожен має можливість висловити свою думку.
- Групова робота: Робота в малих групах для вирішення завдань та виконання проектів.
- Дебати (Debates): Студенти обговорюють певну тему, представляючи різні точки зору та аргументи.

Технології:

- Відеоуроки та відеоконференції: Використання відеоматеріалів для демонстрації мовних навичок та віртуальних зустрічей для спілкування на іноземній мові.
- Інтерактивні платформи для навчання: Використання спеціалізованих програм та веб-сайтів, які надають можливість вивчати мову через вправи, тести та інтерактивні уроки.
- Електронні підручники та ресурси: Використання електронних версій підручників, відкритих навчальних ресурсів, аудіо- та відеоматеріалів

7. Система контролю та оцінювання Критерії оцінювання документації

Оцінка за документацію виставляється протягом двох днів після завершення педпрактики.

Для студентів денного відділення вимагається наявність таких документів:

- 1) Звіт про педпрактику (підписаний студентом).
- 2) Щоденник педагогічної практики (Форма № Н-6.03) з висновками керівника педпрактики зі школи в кінці щоденника. Він має містити конспекти не менше 15 відвіданих (пасивна практика) і не менше 30 проведених занять (активна практика) з датами та підписами вчителя.
- 3) Розгорнутий план 1 відкритого уроку (на початку «затверджено» – підпис керівника від кафедри, «узгоджено» – підпис вчителя).
- 4) Рецензія на заняття, проведене іншим студентом-практикантом (за підписом студента).
- 5) План-сценарій одного виховного заходу, підписаний куратором групи і студентом.
- 6) Психолого-педагогічна характеристика учня (за підписом студента і класного керівника).
- 7) Психолого-педагогічна характеристика класу (за підписом студента і класного керівника).
- 8) Характеристика на студента від керівника педпрактики з оцінкою (за підписом вчителя, в якого проведено урок, директора школи та завірена печаткою школи).

Для студентів заочного відділення вимагається наявність таких документів:

1. Звіт про педпрактику (підписаний студентом).
2. Щоденник педагогічної практики (Форма № Н-6.03) з висновками керівника педпрактики зі школи в кінці щоденника. Він має містити конспекти не менше 10 відвіданих (пасивна практика) і не менше 20 проведених занять (активна практика) з датами та підписами вчителя.
3. Розгорнутий план 1 відкритого уроку (на початку «затверджено» – підпис керівника від кафедри, «узгоджено» – підпис вчителя).
4. Рецензія на заняття, проведене іншим студентом-практикантом (за підписом студента).
5. Психолого-педагогічна характеристика учня (за підписом студента і класного керівника).
6. Характеристика на студента від керівника педпрактики з оцінкою (за підписом вчителя, в якого проведено урок, директора школи та завірена печаткою школи).

Порядок захисту педагогічної практики визначає кафедра англійської мови. За результатами захисту виставляється оцінка у залікову книжку студента та екзаменаційну відомість. Оцінка за практику враховується при призначенні стипендії на рівні з іншими дисциплінами навчального плану. При визначенні оцінки за педпрактику враховується рівень виконаних студентом завдань модулів, оформлення документації і звіту про проходження практики. Зволікання з поданням документації про проходження практики впливає на оцінку чи ставить під сумнів проходження практики взагалі.

Критерії оцінювання відкритого уроку

Загальна кількість балів, яку може набрати студент – 20.

Урок оцінюється за такими критеріями:

1.	Обґрунтованість обраного типу уроку та структури уроку (логічність, послідовність етапів уроку).	
2.	Відповідність прийомів та методів роботи меті та типу уроку.	
3.	Збалансованість різних видів роботи (колективна, групова, індивідуальна).	
4.	Врахування можливостей учнів (увага до відстаючих, слабких учнів).	
5.	Співвідношення мовлення вчителя та учнів.	
6.	Використання дидактичного матеріалу (науково-методична спрямованість, емоційність, доречність).	
7.	Атмосфера уроку (спокійна, бадьора, ритмічна).	
8.	Поведінка вчителя (доброзичлива, уважна, коректна тощо).	
9.	Поведінка учнів (зацікавленість уроком, роботою, увага тощо).	
10.	Мовний рівень учителя (артикуляція, словник, граматики).	

Кожен критерій оцінюється за трибальною шкалою:

- 2 – добре
- 1 – задовільно
- 0 – незадовільно

Керівник педпрактики від школи _____

Керівник педпрактики від вузу _____

Критерії оцінювання виховного заходу

Загальна кількість балів, яку може набрати студент – 10.

Виховний захід оцінюється за такими критеріями:

1.	Педагогічна доцільність проведення даного заходу.	
2.	Визначеність і зумовленість мети й завдань виховної справи, їх реалізація на кожному етапі та в цілому	
3.	Організація предметної діяльності школярів (студентів), їх активність і самостійність на всіх етапах заходу.	

4.	Відповідність основній меті й завданням заходу, його форма, методи та прийоми виховання.	
5.	Здійснення комплексного підходу до виховання учнів: реалізація основних напрямів виховання і вплив на всі сторони особистості школяра: емоційну, мотиваційну, діяльнісно-вольову.	
6.	Врахування вікової психології школярів, їх організованості, уважності, зібраності, вольової активності, захоплення справою.	
7.	Участь у роботі «важких», «пасивних», слабо встигаючих дітей.	
8.	Рівень взаємодії і співробітництва між вчителем і учнями.	
9.	Стиль спілкування, колективна творчість, демократизм у роботі.	
10.	Результативність виховного заходу.	

Кожен критерій оцінюється за трибальною шкалою:

2 – добре

1 – задовільно

0 – незадовільно

Класний керівник _____

Керівник педпрактики від вузу _____

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота			Захист практики	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	40	100
Підготовчий етап	Організаційно-діяльнісний етап	Виховна робота		
10	40	10		

8. Рекомендована література Базова (основна)

1. Бешлей О., Томащук С. Мовні ігри як засіб формування лексичної компетентності учнів середньої школи. Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наукових праць / редколегія : Н. Г. Єсипенко, В. І. Кушнерик [та ін.]. Чернівці : Видавничий дім „РОДОВІД”, 2019. Вип. 816 : Серія „Германська філологія”. С. 3-19.
2. A Course of English Language Teaching, 3 курс : Навчально-методичний посібник / Укладач : Бешлей О.В. Чернівці, 2019. 168 с.
3. Teaching English: socio-cultural aspect, 3 курс : Навчально-методичний посібник / Укладач: Бешлей О.В. Чернівці, 2020. 104 с.
4. Introduction to Teaching English, 1 курс : Навчально-методичний посібник / Укладач : Бешлей О.В. Чернівці, 2020. 122 с.
5. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. К.: Либідь, 1998. 560 с.
6. Бігич О.Б.. Вправи з навчання техніки читання та письма англійською мовою на початковому ступені. К.: Ленвіт, 200.64 с.
7. Методика навчання іноземних мов у середніх початкових закладах : Підручник/кол.авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої. К.: Ленвіт., 1999.
8. Методичні рекомендації з педагогічної та асистентської практик : для студентів IV – V курсів. Видання 2-ге, виправлене та доповнене / Укл. : Л. М. Грижак, Н. Г. Єсипенко, І. В.Сапожник, А. В. Шиба. Чернівці, 2014. 95 с.
9. Harmer, J. (2007) The Practice of English Language Teaching. Pearson Longman.
10. Larsen-Freeman, D. and M. Anderson. *Techniques and Principles in Language Teaching*. Oxford: OUP. 2011.

11. Ur, P. (2012) A Course in English Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press. 2nd edition.

Допоміжна

1. Освітні технології:./ За загал. ред. О.М. Пехоти. К.: А.С.К.,2001.256 с.
2. Педагогічна практика студентів. За редакцією А.Д.Бонаря. К.: Вища школа, 1972. 252 с.
3. Положення про практику студентів вищих педагогічних навчальних закладів України /Проект.К., 2000.
4. Сидоренко О., Чуб В. Ситуаційна методика навчання: теорія і практика.К.: Центр інновацій та розвитку, 2001. 256 с.
5. Akoue, B., Nguemba Ndong, J-C., Okomo Allogo, J., Tennant, A. (2015). Starter Teachers. A methodology Course for the Classroom. London: British Council.
6. Partin L.R. The Classroom Teacher's Survival Book: Practical Strategies, Management, Techniques, and Reproducibles for New and Experienced Teachers. San-Francisco: Jossey-Bass, 2009. 366 p.
7. Richards, J. C. (2015) Key Issues in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press

9. Інформаційні ресурси

1. І. М. Дичківська Інноваційні педагогічні технології [Електронний ресурс : навчальний посібник / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – Режим доступу : http://ebk.net.ua/Book/pedagogics/dichkivska_ip/part1/114.htm
2. Learn English Listening Skills. [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.youtube.com/user/MinooAngloLink?v=ssuiqtreiBg&feature=pyv>
3. McClelland D. Testing for Competence Rather Than for Intelligence [Electronic resource] / David C. McClelland. – Access mode: www.lichaoping.com/wp-content/ap7301001.pdf.